

ДО:

Председателя на КЕ към НС на РБългария
г-н Делян Добрев

Председателя на КОСВ към НС на РБългария
г-н Станислав Анастасов

Министъра на туризма
г-жа Зарица Динкова

Министъра на околната среда и водите
г-жа Юлиян Попов

ДОПЪЛНЕНИЕ към ВЪЗРАЖЕНИЕ

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87
Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Против: Законопроекта за енергията от ВИ в морските пространства,
внесен от група народни представители от почти всички партии под
№ 49-354-01-127 от 04.12.2023г.

Уважаеми дами и господа,

**С настоящото писмо предлагаме на Вашето внимание допълнение към
Възражение срещу предлаганите законопроекти, изпратено на 13.12.2023г.**

Допълнението се налага заради наши нови проучвания по проблематиката и открити официални доказателства в потвърждение на тревогите ни, както и поради факта, че намерихме официален източник, от който се разбира къде, всъщност, се намират "идентифицираните" от вносителите офшорни зони, подходящи според тях за изграждане на вятърни паркове в акваторията на Черно море.

Разбира се, че тези зони попадат по миграционния коридор Виа Понтика, за което можете да се убедите от следното видео, като няма да е никак зле да изслушате и мненията на риболовните организации по морето. Приятно гледане:
https://www.facebook.com/maritime.bg/videos/871925724471437?locale=bg_BG

На второ място преди допълнението към възраженията ни Ви уведомяваме, че ние намираме начина, по който се процедира този законопроект за абсолютно недопустим. Приет за нула време за първо гласуване в Комисията по енергетика, без становища на МОСВ, МТ, МЗХГ, без становища на риболовните и хотелиерските

организации по морето и другите заинтересовани страни като сдружение Балканка, БДЗП и т.н. и Т.Н.!

Без обществено обсъждане и Без междуведомствено съгласуване, ДЕВЕТ дена след внасянето, приет на първо гласуване без никой да разбере? Браво, бе, уважаеми! Дано барем комисионните да са си заслужавали!

И сигурно Пак ще го приемете в зала, без да е минал през КОСВ, както направихте със ЗИД-а на ЗЕВИ предния месец, който ЗИД беше приет по същия срамен начин!

На трето място Ви уведомяваме, че в шеметното Ви бързане сте пропуснали една две малки подробности, като например:

1. **Че процесният законопроект е в явно противоречие с вече приетия по същия начин ЗИД на ЗЕВИ** по отношение на отдаването на публичната държавна собственост, каквито са морското дъно и неговите недра в границите на вътрешните морски води и териториалното ни море по смисъла на чл.12, ал.2 от ЗВ!

В ЗИД-а на ЗЕВИ е казано, че публичната държавна собственост се отдава съгласно чл.61 и чл.62 от Закона за Енергетиката, а в процесния Ваш законопроект същата публична държавна собственост ще се отдава чрез концесия с договори за разлика... Не че с концесия не е по-добре, де, обаче противоречието е факт! За едно и също нещо - два различни закона! Направо избивате рибата и в буквалния, и в преносния смисъл!

2. Ветроенергийните паркове в акваторията на Черно море не са изрично включени в приложения №1 и №2 на ЗООС, въпреки че там има по-обща формулировка, обаче когато тя е била приета, никой не си е въобразявал, че някой ще е толкова луд, че да прави перки и в морето. Предвид унищожителните екологични ефекти и ефектите върху туризма, риболова и т.н., в едни ПЗР на Вашия нов законопроект поне можеше офшорните ветропаркове да се включат в приложение №1 на ЗООС и да подлежат на задължителни ОВОС и ОСВ, нищо че и тези оценки са пълна измама у нас. Обаче основният проблем с тези оценки е, че няма никакви сведения за въздействието на перките върху видовете и местообитанията в нашето море, и въздействията са пълна мъгла, а оценките ще са още по-голяма измама, отколкото на сушата!

3. За предишните два законопроекта в предходния парламент, освен нашите и на БДЗП възражения, имаше и изпепеляващо възражение на Министерство на Туризма, което сега можете да откриете на следния линк:

[https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/OFFSHORE WIND TOURISM MINISTRY.pdf](https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/OFFSHORE_WIND_TOURISM_MINISTRY.pdf)

Моля, прочетете само заключението, ако нямате време в бързането да уредите поредните Ваши връзкари с един наистина безобразен законопроект!

И сега Ви моля, да ни позволите да споделим допълнителните ни проучвания на въздействията и на потенциалните зони.

1. Доказателства за известните и неизвестни щети

Както се оказа, по въпроса за въздействията от офшорните вятърни паркове има специален Доклад на Комисия по рибно стопанство с докладчик по становище Петер ван Дален, което се открива на следния линк:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0184_BG.html?fbclid=IwAR3hjIEXDzIXG9fNikFD2Of8FUZ1DX-5sSH3uhiR1oPpxQIIUFA-NwyDGgw

Докладът изцяло потвърждава нашите тревоги, които сме обективирали в първоначалното ни Възражение, досежно рисковете за рибното богатство от нискочестотните вибрации и шума по време на експлоатацията на подобни паркове. Набляга се също така и на разни супер важни проблеми, които ние сме пропуснали в предходното възражение, най-вече от бързана, да не вземе да се приеме законопроектът на първо гласуване.

Допълнителните проблеми, за които сега Ви информираме, са свързани с въздействията по време на строителството /например от шума при забиването на пилотите и от другите строителни дейности/, от електромагнитните полета около турбините и подводните кабели, а така също и при изваждането от експлоатация, доколкото експлоатационният срок се очаква да бъде 25-30 години.

Препоръчваме Ви да прочетете целия документ, но, ако нямате време, ето съвсем малко цитати:

9. подчертава необходимостта от свеждане до минимум на риска широкомащабното разгръщане на ветроенергийни паркове в морето да засегне физическото функциониране на морския басейн, по-специално морските и въздушните течения, което би могло да допринесе за смесвания на разслоената морска дълбина и следователно да повлияе на цикъла на хранителните вещества, генерирането на вълни, амплитудите на приливите и отливите и преноса на дънни наноси, и че последиците трябва да се наблюдават внимателно, тъй като инфразвуковият шум от движещия се ротор би могъл да отблъсква рибата и морските бозайници далеч от ветроенергийните паркове в морето, а електромагнитните полета от подводните кабели, както и подводният шум от набиването на пилоти, биха могли да имат сериозни последици за ракообразните и морските организми; подчертава в тази връзка необходимостта от по-нататъшна научноизследователска и развойна дейност във връзка с начините за избягване и смекчаване на тези отрицателни последици;

18. заявява, че ветроенергийните паркове в морето могат да окажат въздействие върху рибарството чрез промяна на пространственото разпределение и изобилието на улавяните с търговска цел морски видове, както и чрез тяхното затваряне от съображения за безопасност или налагането на промяна в риболовните дейности или методи, например от активни към пасивни;

19. настоява за установяване на диалог и сътрудничество с рибарите на ранен етап от процеса; подчертава необходимостта да се вземат предвид местните екосистеми и особеностите на местната общност; подчертава необходимостта от подходящо обезщетение за рибарите, ако създаването на ветроенергийни паркове в морето засяга тяхната дейност;

22. отбелязва, че секторът на дребномащабния, крайбрежния и непромишления риболов може да бъде най-засегнат от въздействието от инсталирането на тези съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници в морето, като се има предвид тяхната относителна близост до брега;

23. подчертава, че рибарите, които се занимават с дребномащабен и крайбрежен риболов, ще бъдат особено засегнати, ако изместването се осъществи, тъй като може да не са в състояние да се преместят в по-далечни риболовни зони или да променят риболовния метод, особено ако ветроенергийните паркове в морето се намират в териториалните води (12 морски мили от брега); призовава за подходящо обезщетение като крайна мярка;

26. призовава държавите членки, в съответствие с разпоредбите на морското пространствено планиране, да определят специфичните исторически и традиционни риболовни зони на местните рибари като зони, в които не трябва да се развиват възобновяеми енергийни източници в морето;

Сега, на нас не ни е известно, дали Вие сте се запознавали с някакви документи на някой европейски орган или съд, за да видите как те са пълни с недомлъвки, увъртания, усуквания и т.н., и как никога нищо не се казва в прав текст.

Ето защо Ви уведомяваме, че и ние досега не бяхме чели такъв документ, в който отрицателното становище е изразено толкова ясно и еднозначно.

Подчертаваме само един основен пропуск в горния документ, тъй като в него не се засяга с достатъчна подробност проблемът с блокирането на миграционните коридори на проходните пасажии, който ние сме обективирали в основното възражение доста добре.

И като стана дума за миграционните коридори, естествено възникна въпросът "Къде са тия идентифицирани зони в Черно море, определени от вносителите и от авторите на законопроекта от *Център за изследване на демокрацията* ли беше, или нещо такова. Нерде *демокрация*, нерде рибни богатства и биоразнообразие, ама карай. И така стигнахме до следващия проблем:

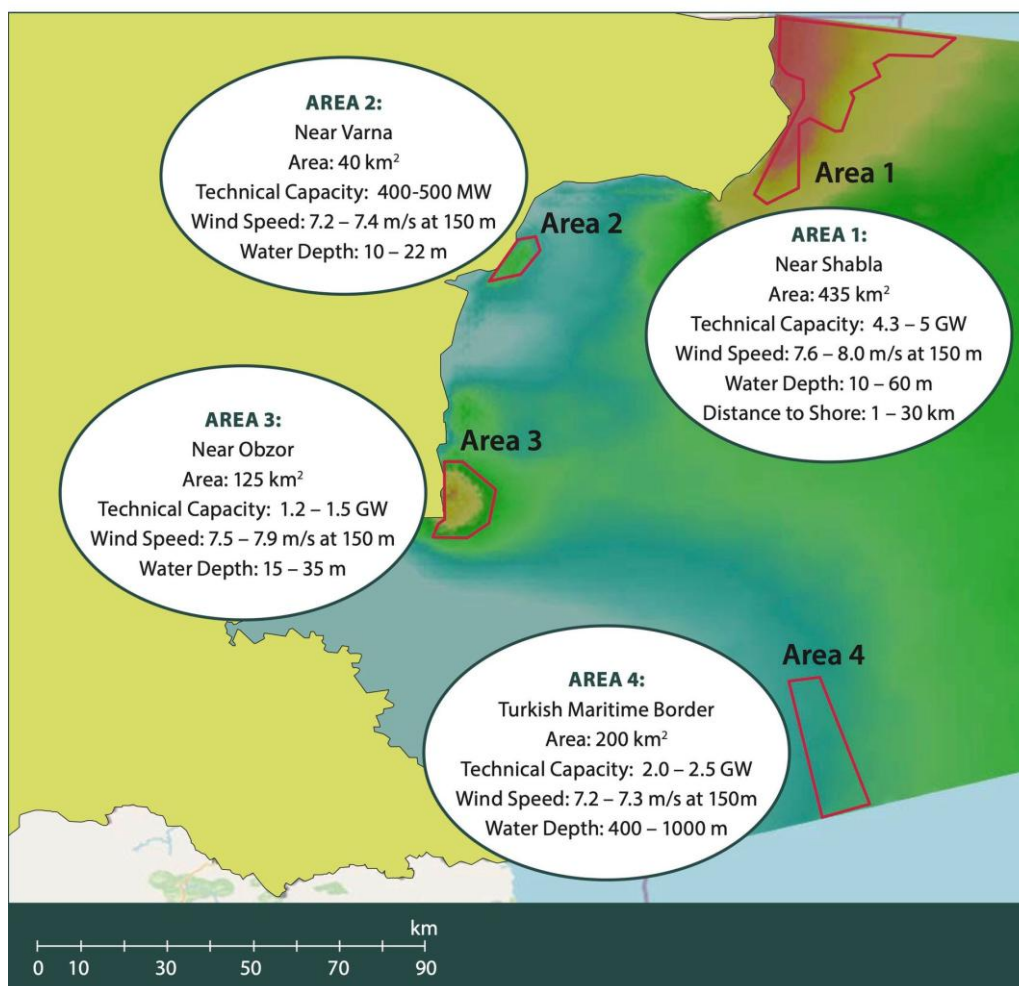
2. Идентифицирани зони в българската акватория на Черно море.

Информация по този въпрос се открива на сайта на *Центъра за изследване на...*, на следния линк:

<https://csd.bg/bg/publications/publication/wind-power-generation-in-bulgaria/>

На този линк се открива картата, която изглежда така:

Figure 3. Pre-Selected Prospective Areas for the Deployment of the Offshore Wind Potential in Bulgaria

Както можеше и да се очаква, Калиакра е най-перспективната зона №1, а се отбелязва и зона №4, която е доста навътре в морето и очевидно за там са предвидени плаващи съоръжения, тъй като зоната е с много голяма дълбочина.

Във връзка с картата на проектните зони, Ви обръщаме внимание върху следното:

1. Зона №1 е изцяло в обхвата на *Via Понтика*. Необходими са доста неследващи се ентузиазъм и самоувереност, за да се очаква, че на изток от бреговата ивица ще може да се сложат нови стотици перки, докато в същото време на запад от брега родината е осъдена от Европейския съд за нарушение на Директивата за птиците за други такива стотици перки.
2. Рибарските общности в съседна Румъния вероятно ще посрещнат инвестиционните Ви намерения с реципрочен ентузиазъм, отчитайки блокадата върху миграционния коридор, разположена точно по границата на тяхната акватория.
3. Нашите рибарски общности също ще се зарадват в светлината на тревогите, споделени от Комисията по рибно стопанство в доклада от първата точка.
4. Зона №4 от своя страна също може да блокира миграцията заради споменатите в първата точка рискове от електромагнитните полета от подводните кабели. Все пак, тя едва ли ще се строи заради високите разходи и може да е сложена на картата просто за разнообразие.

Прочее, във внесения законопроект ние никъде не откриваме предложения дали в проектните зони ще се забранява рибарството, или пък няма да се забранява, но намираме основания за подходящо оживление сред рибарските общности дори само поради ограничаването на възможностите за риболов, дори и ако рибите и другите водни организми не биха изчезнали.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Уважаеми дами и господа,

Въз основа на допълнените доказателства за рисковете и явната невъзможност така или иначе да се използва най-перспективната зона, заради която всъщност сте внесли процесния законопроект, Ви молим, да се откажете от него навреме. Страхуваме се, че вече се наложи да стартираме нанасянето на репутационни щети, колкото и да не ни се искаше, а най-интересното тепърва ни предстои във връзка с реакциите на рибарските общности у нас и в Румъния.

Надяваме се да не се налага да задълбочаваме съвместното си сътрудничество с Вас в същата светлина, да не говорим за ситуация, при която би могло да се наложи да пускаме жалби до засегнатите компетентни дирекции на ЕК или пък до европейските финансови институции. С тях имаме някои общи проекти, като например бъдещия в минало време язовир Яденица, който беше христоматиен пример за ниско качество на ДОВОС и ДОСВ, довело до отрицателни становища на ГД Околна среда, наказателна процедура, изваждане на язовира от листата с Проекти от Значение за Общността и т.н.

Искрено вярваме, че няма да се стига дотам.

Дата 14.12.2023г.

Съставил:
Член на УС / инж. Димитър Куманов /